

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kymmenes jaosto)

11 päivänä huhtikuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Yritysoikeus – Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen – Direktiivi 2011/7/EU – 6 artikla – Perintäkulujen korvaaminen – Kiinteän summan ja kohtuullisen korvauksen maksaminen – Kiinteän summan vähentäminen kuluista, jotka ovat aiheutuneet asianajajan käyttämisestä ennen kanteen nostamista tuomioistuimessa

Asiassa C-131/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin yleinen tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 18.1.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 19.2.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Vanessa Gambietz

vastaan

Erika Ziegler,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos (esittelevä tuomari) sekä tuomarit E. Juhász ja M. Ilešič,

julkisasiamies: G. Hogan,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklan mukaisesti,

on antanut seuraavan

määräyksen

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU (EUVL 2011, L 48, s. 1) 6 artiklan 3 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Vanessa Gambietz ja Erika Ziegler ja joka koskee ensiksi mainitulla asianosaisella jälkimmäiseltä asianosaiselta olevan saatavan perintää.

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19 ja 20 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(19) Velkojien on tarpeen saada kohtuullinen korvaus viivästyneistä maksuista aiheutuneista perintäkuluista maksuviivästyksen ehkäisemiseksi. Perintäkulujen olisi sisällettävä myös hallinnolliset kulut ja korvaus maksuviivästyksistä aiheutuneista yrityksen sisäisistä kuluista, joiden osalta direktiivissä olisi säädettävä kiinteästä vähimmäissummasta, jonka lisäksi voidaan periä viivästyskorkoa. Kiinteällä korvaussummalla olisi pyrittävä rajoittamaan perintään liittyviä hallinnollisia ja sisäisiä kuluja. Korvaus perintäkuluista olisi määrättävä ilman, että tämä rajoittaa sellaisten kansallisten säännösten soveltamista, joiden nojalla kansallinen tuomioistuin voi tuomita velkojalle korvausta velallisen maksuviivästykseen liittyvästä lisävahingosta.

(20) Sen lisäksi, että velkojalla on oikeus vaatia kiinteä korvaus sisäisistä perintäkuluista, velkojalla olisi oltava oikeus vaatia korvaus myös muista perintäkuluista, jotka ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä. Näihin kuluihin olisi sisällytettävä erityisesti kulut, joita velkojille aiheutuu lakimiehen tai perintätoimiston käyttämisestä.”

- 4 Kyseisen direktiivin 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Perintäkulujen korvaaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viivästyskoron tullessa kaupallisissa toimituksissa maksettavaksi 3 tai 4 artiklan mukaisesti velkojalla on oikeus saada velalliselta vähintään kiinteä 40 euron summa.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettu kiinteä summa on maksettava, ilman että maksumuistutus on tarpeen, korvauksena velkojan omista perintäkuluista.

3. Velkojalla on oikeus saada velalliselta 1 kohdassa tarkoitettua kiinteän summan lisäksi kohtuullinen korvaus perintäkuluista, jotka ylittävät tämän kiinteän summan ja ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä. Näihin kuluihin voisivat sisältyä menot, jotka ovat aiheutuneet muun muassa lakimiehen tai perintätoimiston käyttämisestä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 5 Vanessa Gambietz vaatii, että hänen velallisensa Erika Ziegler veloitetaan maksamaan hänen saatavansa pääoma sille kertyneine korkoineen sekä lisäksi 112 euron rahamäärä, joka vastaa yhtäältä siviililain (Bürgerliches Gesetzbuch, jäljempänä BGB) 288 §:n 5 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädettyä 40 euron kiinteää määrää ja toisaalta 72 euron suuruisia asianajokuluja.
- 6 Amtsgericht Eilenburgin (Eilenburgin paikallinen alioikeus, Saksa) hyväksyttyä tämän kanteen siinä vaadittua 40 euron kiinteän rahamäärää lukuun ottamatta pääasian valittaja valitti annetusta tuomiosta Landgericht Leipzigiin (Leipzigin alueellinen alioikeus, Saksa). Viimeksi mainittu tuomioistuin hylkäsi valituksen katsoen, että tämän kiinteän rahamäärän oli BGB:n 288 §:n 5 momentin kolmannen virkkeen mukaisesti todettava sisältyvän asianajokuluihin oikeudenkäyntiä edeltäneeltä ajalta.
- 7 Pääasian valittaja teki tästä ratkaisusta Revision-valituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.
- 8 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo ensinnäkin, että 40 euron kiinteän rahamäärän, johon valittajalla on BGB:n 288 §:n 5 momentin ensimmäisen virkkeen mukaisesti oikeus, on BGB:n 288 §:n 5 momentin kolmannen virkkeen nojalla todettava sisältyvän 72 euron suuruisiin asianajokuluihin, jotka hänelle on aiheutunut oikeuksiensa puolustamisesta ennen oikeudenkäyntiä.

- 9 Toiseksi se pohtii kuitenkin, onko tällainen BGB:n 288 §:n tulkinta yhteensopiva direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdan kanssa.
- 10 Tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo alustavasti, että myös kyseisessä säännöksessä säädetään kiinteän rahamäärän tällaisesta sisällyttämisestä asianajokuluihin. Se toteaa kuitenkin, että direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19 ja 20 perustelukappale saattaisivat johtaa päinvastaiseen tulkintaan. Jos kiinteän rahamäärän katsotaan sisältyvän saatavan perinnästä aiheutuneisiin asianajokuluihin, tällöin on myös mahdollista, että tätä kiinteää rahamäärää ei tule asianajokulujen lisäksi lainkaan tai osittain maksettavaksi, ja tästä on seurauksena, että velkoja voi lopulta vaatia ainoastaan oikeudenkäyntiä edeltäneessä vaiheessa aiheutuneiden asianajokulujen määrää.
- 11 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoi sen vuoksi välttämättömäksi lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko –– direktiivin [2011/7] 6 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että saman direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kiinteä 40 euron summa on vähennettävä niistä ulkoisten oikeussuojakeinojen kuluista, jotka ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä johtuneesta asianajajan käyttämisestä ennen oikeudenkäyntiä ja jotka näin ollen on korvattava direktiivin 6 artiklan 3 kohdan nojalla?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 12 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä säädetystä kohtuullisesta korvauksesta on vähennettävä se 40 euron kiinteä summa, johon velkojalla on oikeus saman direktiivin 6 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 13 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklassa määrätään, että jos ennakkoratkaisukysymys on samanlainen kuin kysymys, johon unionin tuomioistuin on jo antanut ratkaisun, tai jos kysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä tai jos ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta ei ole perusteltua epäilystä, unionin tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää ratkaista asian perustellulla määräyksellä.
- 14 Kyseistä määräystä on sovellettava käsiteltävän ennakkoratkaisupyynnön osalta.
- 15 Direktiivin 2011/7 6 artiklan tarkoituksena on taata korvaus velkojalle aiheutuneista perintäkuluista silloin, kun viivästyskorko tulee maksettavaksi tämän direktiivin mukaisesti. Kyseisen artiklan 1 kohdassa säädetään, että velkojalla on oikeus 40 euron kiinteään summaan. Mainitun artiklan 3 kohdan mukaan velkojalla on lisäksi oikeus kohtuulliseen korvaukseen kaikista muista perintäkuluista, jotka ylittävät tämän kiinteän summan.
- 16 Direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdan sanamuodosta ilmenee siten suoraan, että mainitussa säännöksessä tarkoitettu kohtuullinen korvaus koskee kaikkia muita perintäkuluja, jotka eivät sisälly kiinteään summaan, johon velkojalla on oikeus saman direktiivin 6 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 17 Lisäksi unionin tuomioistuin on täsmentänyt 13.9.2018 antamansa tuomion *Česká pojišťovna* (C-287/17, EU:C:2018:707) 22–24 kohdassa, että kun unionin lainsäätäjä käyttää direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdassa ilmaisua ”ylittävät tämän summan”, se on halunnut korostaa, että siis myös 40 euroa ylittävistä perintäkuluista, olivatpa ne minkä laatuaisia hyvänsä, voidaan suorittaa kohtuullinen korvaus.

- 18 Kyseisen säännöksen sanamuodosta ilmenee siten suoraan, että siinä säädetty kohtuullinen korvaus koskee kulujen laadusta riippumatta kaikkia sellaisia kuluja, jotka eivät tule korvatuiksi jo direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohdassa myönnetyllä kiinteällä 40 euron summalla.
- 19 Tällaista tulkintaa tukee se tavoite, johon direktiivillä 2011/7 pyritään.
- 20 Direktiivillä 2011/7 nimittäin pyritään kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumiseen, ja tällainen viivästys on saman direktiivin johdanto-osan 12 perustelukappaleen mukaan sopimusrikkomus, joka on tehty velallisen kannalta taloudellisesti houkuttelevaksi alhaisen tai puuttuvan viivästyskoron vuoksi (tuomio 16.2.2017, IOS Finance EFC, C-555/14, EU:C:2017:121, 24 kohta ja tuomio 13.9.2018, Česká pojišťovna, C-287/17, EU:C:2018:707, 25 kohta).
- 21 Tästä seuraa, että mainitun direktiivin tarkoituksena on velkojan tehokas suojaaminen maksuviivästyksiltä. Tällainen suojaaminen merkitsee, että velkojalle tarjotaan mahdollisimman kattava korvaus hänelle aiheutuneista perintäkuluista, jotta ehkäistään tällaisia maksuviivästyksiä (tuomio 13.9.2018, Česká pojišťovna, C-287/17, EU:C:2018:707, 26 kohta).
- 22 On kuitenkin täsmennettävä, että koska direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdassa säädetyn korvauksen on oltava kohtuullinen, tämä korvaus ei voi kattaa mainittujen kulujen sitä osaa, jonka artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kiinteä 40 euron suuruinen summa jo kattaa, eikä kuluja, jotka vaikuttavat kohtuuttomilta, kun otetaan huomioon yksittäistapauksen kaikki olosuhteet (tuomio 13.9.2018, Česká pojišťovna, C-287/17, EU:C:2018:707, 30 kohta).
- 23 On syytä vielä todeta lisäksi, että se seikka, ettei kohtuullinen korvaus voi kattaa kulujen sitä osaa, jonka kiinteä 40 euron summa jo kattaa, ei kyseenalaista direktiivin 2011/7 6 artiklassa säädetyn korvauksen ennalta ehkäisevää tavoitetta. Kyseisessä artiklassa nimittäin annetaan velkojalle joka tapauksessa oikeus saada hänelle automaattisesti kuuluvan kiinteän 40 euron summan lisäksi kohtuullinen korvaus hänelle aiheutuneista lisäkuluista kuitenkin siten, että estetään samojen perintäkulujen korvaaminen kahteen kertaan.
- 24 Näin ollen sekä direktiivin 2011/7 6 artiklan sanamuodosta että kyseisen direktiivin tavoitteesta seuraa, että kyseistä artiklaa on tulkittava siten, että sen 3 kohdassa säädetty kohtuullinen korvaus velkojalle aiheutuneista perintäkuluista on laskettava siten, että näiden perintäkulujen määrään ei sisällytetä niitä perintäkuluja, jotka velkojalle saman artiklan 1 kohdan mukaan myönnettävä kiinteä 40 euron summa jo kattaa.
- 25 Kansallisten tuomioistuinten on siten myönnettävä velkojalle direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdan nojalla kohtuullinen korvaus siltä osin kuin velkojalle aiheutuneiden perintäkulujen, joita kansalliset tuomioistuimet pitävät kohtuullisina, kokonaismäärä ylittää 40 euroa, vähennettyään tästä kokonaismäärästä 40 euron summan, joka on jo myönnetty kiinteämääräisenä.
- 26 Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19 ja 20 perustelukappaleen huomioon ottaminen ei horjuta tätä päätelmää.
- 27 Näistä perustelukappaleista ei nimittäin voida päätellä, että ”sisäiset” perintäkulut voitaisiin korvata ainoastaan kiinteällä 40 euron summalla mutta muut perintäkulut olisi korvattava direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdan nojalla erikseen (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2018, Česká pojišťovna, C-287/17, EU:C:2018:707, 34–37 kohta).
- 28 Sitä paitsi unionin säädöksen johdanto-osalla ei muutoinkaan ole sitovaa oikeusvaikutusta, eikä johdanto-osaan voida vedota kyseisen säädöksen varsinaisista säännöksistä poikkeamiseksi eikä näiden säännösten tulkittamiseksi tavalla, joka on selvästi niiden sanamuodon vastainen (tuomio 13.9.2018,

Česká pojišťovna, C-287/17, EU:C:2018:707, 33 kohta). Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuinkin toteaa, direktiivin 2011/7 6 artiklassa ei tehdä erottelua sisäisten perintäkulujen ja muiden perintäkulujen välillä.

- 29 Edellä todetusta seuraa, että esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä säädetystä kohtuullisesta korvauksesta on vähennettävä se 40 euron kiinteä määrä, johon velkojalla on oikeus saman direktiivin 6 artiklan 1 kohdan nojalla.

Oikeudenkäyntikulut

- 30 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU 6 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä säädetystä kohtuullisesta korvauksesta on vähennettävä se 40 euron kiinteä määrä, johon velkojalla on oikeus saman direktiivin 6 artiklan 1 kohdan nojalla.

Allekirjoitukset